

VILNIAUS UNIVERSITETO CHEMIJOS IR GEOMOKSLŲ FAKULTETO STUDIJŲ PRAKTIKOS NUOSTATAI

Priedas 2

MOKOMOSIOS LAUKO PRAKTIKOS DRAUSMĖS, SAUGOS IR TVARKOS TAISYKLĖS

Bendros nuostatos:

- šių taisyklių nesilaikantys studentai ir praktikantai praktikos vadovo sprendimu nušalinami nuo praktikos atlikimo;
- su šiomis taisyklėmis būtina susipažinti ir pasirašyti saugos instruktavimų registravimo žurnale prieš išvykstant į mokomąją praktiką;
- iškilus sudėtingoms aplinkybėms arba įvykus nelaimingam atsitikimui būtina nedelsiant pranešti praktikos vadovui(ams);
- su savimi turėti studento pažymėjimą, dokumentą patvirtinantį dalyvavimą tyrime ir/ar kt. dokumentus leidžiančius būti riboto lankymosi teritorijose;
- elgtis mandagiai, laikantis visuomenėje priimtų etikos ir elgesio normų;
- studentai ar jų grupės sudarytos darbo užduočių ar tiriamos teritorijos pagrindu išsirenka grupės vyresnįjį. Jei to negali padaryti patys, vyresnįjį paskiria praktikos vadovas.

Stovyklavietėje (patalpose):

- darbo ir gyvenamąją aplinką laikyti tvarkingą;
- laikytis elgesio ir higienos, praktikos atlikimo ir dienotvarkės taisyklių;
- pašaliniai asmenys lankytis praktikos atlikimo vietoje ar patalpose gali tik informavus ir gavus pritarimą iš praktikos vadovo (ų);
- draudžiama vartoti alkoholį ir rūkyti;
- nenaudoti savadarbių elektros prietaisų;
- žaibuojant nesinaudoti / išjungti / elektros prietaisus, nekalbėti mobiliuoju telefonu, uždaryti langus.

Maršrutuose:

- į maršrutus galima eiti dviem ir daugiau asmenų. Po vieną į maršrutus eiti griežtai draudžiama;
- išeinant iš praktikos vietos raštu pranešti praktikos vadovui, nurodant vykimo tikslą ir vietą, kontaktinį telefoną ir asmenį; grįžus prisistatyti praktikos vadovui;
- turėti vietovės žemėlapi ir kompasą;
- nenukrypti nuo numatyto maršruto ar darbų ploto, neveluoti;
- darbo grupei laikytis kartu, nenutolstant vienas nuo kito už matomumo ribų;
- draudžiama pasišalinti iš maršruto nepranešus vadovui ar grupės vyresniajam;
- laikytis galutinio grupės vyresniojo sprendimo, kaip privalomo visos grupės nariams;
- stebėti vienas kito būklę, savijautą ir esant reikalui padėti;
- saugotis nuodingų augalų ir gyvūnų;
- į kiekvieną maršrutą nešti vaistinėlę, signalizavimo priemones: šviesas, veidrodžius, degtukus, švilpuką arba mobilų telefoną;

- mobiliu telefonu naudotis tik stovint saugioje vietoje;
- maršrutų metu maudytis, vartoti alkoholi griežtai draudžiama;
- maršrutuose ir Praktikos užsiėmimuose būti blaiviam ir pailsėjusiam;
- draudžiama rinkti ir skinti retus ir nykstančius augalus, augalus privačiuose daržuose, laukuose ir soduose be savininko sutikimo;
- žaibuojuant nebūti prie vandens, šaltinių, metalo grandinių, laidų, ant kalvos, basiems, nebėgti, nesišukuoti, nestovėti po aukštais medžiais;
- naudojantis kelyje sustabdytų individualių transporto priemonių paslaugomis, tai daryti mažiausiai dviese ir būti įsitikinus to saugumu;
- griežtai draudžiama miške kurti laužus be miškų darbuotojų leidimo /ne tam skirtose vietose. Rūkyti tik tam skirtose vietose.

Dirbant:

- saugiai ir tvarkingai iškasti ir užpilti šurfus ar kitokius kasinius;
- saugiai nusivalyti atodangas;
- uolienai atskelti naudoti tik geologinius plaktukus, nenaudoti kirvių, kitų uolienos gabalų, riedulių;
- nenaudoti plaktuko, kaip kalto;
- dirbant plaktuku dėvėti apsauginius akinius;
- saugotis ir saugoti kitus nuo skeveldrų, ypač kalant kietas uolienas;
- atsargiai laiptoti atodangomis, nepaleisti žemyn akmenų ar nestabilių nuogulų, ypač karjeruose, kur sienos gali būti labai nestabilios;
- apžiūrinėti atodangas, įvertinus jų stabilumą, akmenų kritimo pavojų, esant reikalui dėvėti šalną;
- apleistuose nere kultivuotuose karjeruose nesiartinti prie stačių sienų, nes jos gali būti nestabilios;
- veikiančiuose karjeruose laikytis vietinių saugos taisyklių;
- saugotis dirbančios technikos.

Kalnuose:

- išeinant pasiruošti blogiausiam orui: šalčiui, lietui, vėjui, karščiui;
- pakliuvus į debesį, rūką, miglą:
 - nepanikuoti, nesiblaškyti, neišsiskirstyti;
 - stengtis laikytis tako;
 - judėti tik tuo atveju, jei yra aiškus, gerai pažymėtas kelias ar takas. Jei tokio nėra ir matomumas mažesnis nei 50-100 metrų, sustoti ir laukti kol matomumas pagerės;
 - esant prastam matomumui, judėjimas griežtai draudžiamas, net jei vieta žinoma, yra žemėlapis, kompasas ar GPS įranga.
- saugotis atšalimo:
 - turėti rūbus nuo šalčio ir vėjo;
 - stebėti vienas kitą;
 - šalant, peršlapus, esant stipriam vėjui - leistis žemyn;
 - judėti, o sustojus laikytis užuovėjos;
 - sušalus nevertoti alkoholio, neduoti jo sušalusiam;
- saugotis didelio karščio:
 - saugoti galvą ir kūną nuo tiesioginių saulės spindulių;
 - turėti vandens;
- stačios uolos:
 - nesiropšti be reikalo;
 - lipant naudoti alpinistų inventorių - šalmus, virves, kablius, kt.;
 - saugotis ir saugoti kitus nuo akmenų kritimo;

- neiti prie uolos skardžio krašto (arčiau nei 10 metrų);
- nuobirynai:
 - neskubėti, niekada nebėgti žemyn šlaitu;
 - nedėti kojų į plyšius tarp akmenų, saugoti čiurnas, kelius;
 - saugotis judančių akmenų, net ant didelio stotis atsargiai, įsitikinus kad jis stabilus;
 - saugoti kitus, nepaleisti akmens ar akmenų srauto;
 - paslydus, kristi ant rankų, pirmiausiai saugoti galvą, savo ir kitų;
 - lipant į viršų įsitikinti ar nėra žmonių apačioje;
 - niekada nemėtyti ir neridenti akmenų žemyn.

Ledynai:

- neiti apsnigtu ledynu, saugotis plyšių, kanalų, šulinių;
- nelįsti į olas, urvus ir išplovus ledyne;
- rieduliai ledyno paviršiuje gali būti nestabilūs.

Sniegynai:

- eiti atsargiai, ypač sniegyno pakraščiuose, prie didesnių akmenų ir prie vandens.

Bridimas per upes:

- pavojai:
 - srovė;
 - judantys akmenys;
 - aštrūs akmenys;
 - šaltas vanduo gali sutraukti raumenis;
 - krovins, rūbai apsunkina judėjimą ir lygsvarą;
- saugumo priemonės:
 - kruopščiai parinkti bridimo vietą įvertinant gylį, srovės stiprumą, upės vagos būklę žemiau bridimo vietos;
 - bristi apsiavus;
 - remtis lazda;
 - bristi greta, susikibus, susirišus ir pasirengus padėti.

Olos, apleistos kasyklos:

- eiti vidun tik leidus praktikos vadovui;
- eiti vidun, tik keliese, palikus ženklą prie įėjimo ir raštelį su pažymėtu įėjimo ir numatomo grįžimo laiku;
- turėti šviesos šaltinį;
- dėvėti šalmsus.

Maudymasis:

- pavojai:
 - šaltas vanduo jūroje, upėse, ežeruose;
 - netolygi temperatūra, ypač potvynių metu ir ten kur įteka upės arba nežymūs intakai iš kalnų, dažnai sunkiai pastebimi tarp akmenų;
 - akmenys ir uolos vandenyje netikėtose vietose, vandens lygio kitimas dėl potvynių-atoslūgių ir bangų;
 - akmenuotas, uolėtas dugnas, slidūs dumbliai, dygūs ežiai, aštrios kriauklės;
- saugos priemonės:
 - nesimaudyti apsvaigusiems nuo alkoholio arba narkotikų;

labai sukaitusiems geriausia apsiriboti nusiprausimu;
maudytis tik saugiose ir maudymuisi pritaikytose vietose;
maudytis tik keliose, stebint vienas kitą;
maudymosi metu draudžiama šūkauti, nes šauksmas vandenyje yra pagalbos
prašymo signalas;
nesimaudyti audros metu, tamsiu paros metu, esant rūkui ir dideliam bangavimui;
maudymosi metu nešokinėti į vandenį ir nenardyti.

Plaukimas valtimi:

- neplaukioti valtimi apsvaigusiems nuo alkoholio ir narkotikų;
- neplaukioti valtimi, nesuderinus su praktikos vadovu;
- neplaukioti valtimi neapsirengus gelbėjimo liemenių;
- nesėdėti ant valtės krašto, nevaikščioti valtyje, nešokinėti iš valtės į vandenį;
- nelipti į valtį kuri nepritaikyta plaukimui, neviršyti valtės pase nurodytos keliamosios galios.

Keliai:

- nebėgti per kelią, ypač iš už autobuso;
- neiti važiuojamąja kelio dalimi, nesistumdyti šalikelėje;
- griežtai laikytis kelių eismo taisyklių, vairuotojai dažniausiai nesitiki eismo taisyklių pažeidimo ir gali būti tam nepasiruošę;
- dirbant prie kelio esančiose atodangose būtina dėvėti šviesą atspindinčias liemenes; jei dirbama netoli kelio posūkio, būtina pasirūpinti, kad vairuotojai iš tolo žinotų apie vykstančius darbus; laikytis kuo arčiau kelio krašto.

Elgesys susižeidus:

- nedelsiant, bet kuo ramiau įvertinti padėtį, pasirūpinti savo saugumu;
- nustatyti sužeidimo pobūdį ir pavojingumą;
- suteikti pirmąją pagalbą;
- judėti pagal galimybes, jei tai nekelia pavojaus sveikatai;
- palikti sužeistąjį vietoje tik būtinu atveju ir užtikrinus jo saugumą;
- negalint judėti, duoti signalus: laužas; garsinis signalas - 6 sušvilpimai ar 6 blykstelėjimai šviesa ar veidrodžiu, kartojant maždaug kas minutę;
- kuo greičiau pranešti praktikos vadovui.

Elgesys paklydus:

- supratus, kad pasiklydote, sustoti ir ramiai apgalvoti iš kur atėjote, ką matėte pakeliui;
- nesiblaškyti, kuo mažiau judėti nesiorientuojant;
- judėti nuosekliai, pasirinkta kryptimi: takais, žemyn upeliais, griovomis;
- duoti signalus;
- palikti žymes;
- jei galima, grįžti į maršruto pradžią.

Naudingi patarimai:

- vykstant į užsienį rekomenduojama apsidrausti kelionės draudimu;
- jei reikia, pasiskiepyti nuo erkinio encefalito ar kitų ligų, turėti reikiamų medikamentų;
- naudoti lauko maršrutams tinkamą aprangą ir avalynę;
- žinoti šalies, kurioje esate, elgesio gamtoje taisykles.